

ROMÁN

Josefa Aug. Tomiče.

Bosenský drak.

Autorisovaný
překlad

prof. Frant. Fahoana.

(Pokračování.)

Mahmudaga zaměřil děla na valy a střílí na ně se všech stran pýchota jeho i Huseinova přikvapila ku zdi i přistavuje řebříky, aby slezla valy.

Strhla se tuhá bitva kolem valů. Děla hřímají a bojí staré zdi kolem hradu, a ručnice s jedné i druhé strany střílejí do živých terčů. Ali paša brání se udatně, jeho druhové střílejí a s valů porážejí nejdůležitější protivníky, ale i oni sami padají. Kule dělové pobořily celé hoření patro Mahmudova hradu, jež vyčnívalo nad valy. Vrata v hradních zdech byla již na dobro rozražená, i jen s největším úsilím a chrabrostí bylo lze hájiti vchozí proti útočníkům. Ali paša vzdával se již veškeré naděje. „Má snad i syn můj zhynouti v boji tom?“ pomyslí si, „raději se vzdám, když se i bez toho ubrániti nemohu.“

„Dostí je junáci!“ zvolal Ali paša k svým druhům. „Díky vám za vaši lásku a udatnost. Vidím, že marně nasazujeme své životy, neb se neubráníme. Vztejte bílý prapor a vzdějme se.“

Neradí uposlechl ho druhové, než sami poznávali, že jim všecek ten hrdinský odpor nespomáhá. Husein kapitán uťev bílý prapor na hradních valech, rozkázal, aby se od útoku ustalo. Po nějaké chvíli vyšel pak Ali paša z hradu. Jda pěšky vedl za uzdu svého oře, a vedle něho šel člověk nesa na ruku malého Ahmeta. Stanuv před Huseinem promluvil hlasem truchlivým:

Tobě, samému Husein kapitáne, se vzdávám, neb jsi mne přemohl.“ Potom ukázal rukou na dítě své a koně válečného. „To je vše, co mi zůstalo.“ Nyní pohledl se zamračeným okem na Mahmudaga: „Tys mne oloupil o mé dědictví, zde ti i dítě své dávám; jeho otec nemá, čím by obohého šrotka uživil.“ Člověk, jenž dítě na ruku držel odevzdal je po těch slovech Mahmudagovi, jenž vzal dítě na ruce

své a pravil: „Dobře, já mu budu od nynějška otcem.“

Nevýslovným bolem jsa zničen spustil Ali paša hlavu svou na rozbourěná prsa, nemoha víc ani slova promluvit.

„A kde je máti dítěte, kde je Mejra?“ tázal se nyní poněkud nejistě Husein, jehož ten výjev velice dojal.

„Včera zahynula nepřítelkou kulí.“ odpověděl truchlivě Ali paša, i obrátiv se ke dvoru dolů: „tam, pod mandlovým stromem leží nachována.“

Huseinu setmělo se před očima. Zdálo se mu, že jej ra nět opouští, že svět se před ním zpropadá, že nebesa naň se řítí. Znamatovav se od prvního dojmu, skočil se svého bělouše i pádlil do dvora. Pod stromem mandlovým spatřuje mohyly z čerstvě nasvnané země. To je hrob Mejry. I běží tam a vrhá se na hrob, který vřelými slzami skrývá.

„Mejro, milenko moje tak-li jsme shledali?“ zalkal nešťastný junák, jako by žádal slyšet odpověď smrti zlomeného srdce, jež ho za živa nade vše milovalo.

Volným krokem došel Ali paša za ním k Mejryno hrobu a pohnut jsa patřil na nolfóný žal svého soupeře a vítěze.

Odolav prvnímu návalu nenadálého zármutku vstal Husein kapitán a jako uvtržení zíral kolem sebe První, jehož spatřil, byl Ali paša.

Husein hleděl naň okem plným soucitu a útrpnosti. Najednou pak přistoupil k němu náhle a před tváří všech vojnů objal svého nenáviděného protivníka: „Nikoli vězňem,“ promluvil hlasem slavnostním, mým pobratimem budeš od nynějška. Oba jsme nešťastní; neštěstí nechať nás smíří.“

„Mejro, tvé přání se vyplnilo!“ pravil pohnutě Ali paša, pozdvihouy zraků svých k nebi. „My jsme se smířili na tvém hrobě.“

V kafeodžaku Huseinova zámku v Gradačci, jehož podlaha krás-

nými řeckými koberci pokryta jest, sedí na měkkých pohovkách, ozdobených po krajích třásněmi a tři známé nám osoby a sice: Husein kapitán, Ali paša Vidaič a bej Zlatarevič, kouřice v drahocenných šibukách výtečný trebiňský tabák a srkajice černou kávu.

„Jasně vidím,“ mluvil Husein kapitán k Ali pašovi Vidaiči, „žes obelstěn, že se na tobě sultán a vezír pomstili. Všecko tak chytře navlékli, pak jsem já sám proti své vůli jim dobře posloužil. Ale tím jsem se vzpamatoval a prohlédl jsem. Osmaní chtějí nás bosenského beje v hádky zapléstí, aby chom se sami vespolek porubali a potřeli. Pak by arci měli snadnou práci! Avšak toho nebude! Když víme, že nám jde o krk, sjednotíme se, jako jedna rodina a postavíme se na odpor. Já první ponesu prapor v ruce, a uvidíte, jaké kolo bude se tančiti po celé Bosně.“

Bej Zlatarevič slyše ta slova, div se nezbláznil radostí neb nyní byl přesvědčen, že nejuilejší jeho přítel a druh z mládí na vždy ukázal záda Osmanům a vstoupil do kola bosenských nespokojenců. Přikročivk Huseinovi, objal jej silnou pravicí a v čelo jej políbil:

„Tak tě rád poslouchám, rekovný syne, mládě sokolí! Věděl jsem, že musí jedenkrát v tobě vzkypěti bosenská krev tvých předků. Tak to má býti! Nechceme my Bosňáci býti sluhami osmanských katanů a sami svým pokrevným bratřím stahovali provaz okolo krku. Sjednotme se, seřadme se všickni pod jedním praporem, i budem svobodni ve své zemi.“

„Nejlépe svůj k svému,“ prohodil nyní Ali paša Vidaič, „věřil jsem v Osmany, a pojednou jsem o všecko přišel. Husein byl mým úhlavním nepřitelem, a nyní mi v jedné chvíli daroval vše, co mohł: svobodu, česť a pobratimství své. Nyní dělím se s ním o hod-

nost i jmění jeho. Tak šlechtně může toliko naše krev jednat, nikdy cizí Osman. Nyní to poznávám, bratři, proč od nynějška i rozum i srdce i mou pravici bude míti jen můj pobratim. Potáhnou-li do pole s praporem, pospíšim já první za ním.“

„Ba brzy dojde k boji, dáli Báh!“ pravil Husein kapitán a oči jeho plály hrdinským zápalem.

„V Albansku již vše vše a se bouří. Ukrotný sultán dal, jak doslychám, popraviti mnoho arbanaských náčelníků, kteří zamítli jeho opravy; ale ještě se drží Škodra paša; jemu ještě nesmějí ublížiti krvežízniví Osmané. Dokud on je na svobodě, dotud se nemáme čeho báti. Přejde to k srážce, bude on našim nejlepším spojencem a důvěrníkem.“

V tom se otevřely dvře a do světnice vstoapil vysoký prostředního věku člověk, hnědých, prosedivělých vousů, oděn po turecku i pozdravil domácí lidi se „Selam alejku“, načež mu tito dobromyslně děkovali a Husein kapitán nabídl mu místo podle sebe na pohovce. Byl to Hadži Ibro bej Gjonlongič z Derventu, dobrý známý Husein kapitána veliký protivník sultánových oprav.

„Jakou šťastnou náhodou jsi se tu vzal, Hadži Ibro?“ tázal se položertem Husein kapitán přichoziho.

„Blaze tomu, koho nyní šťastná náhoda vede. Přišel jsem k tobě s poselstvím, ale nepřináším právě radostných zpráv. Byl jsem v Travníku u duvanjského beje Teskeredžiže, jenž mi dal tu radu, abych na zpáteční cestě se u tebe zastavil a pověděl ti vše, co jsem v Travníku viděl. Slyšte tedy, bratři, a posuďte sami. Z Cařihradu poslal sultán našemu vezíru nizamský oblek a kromě toho ferman, jimž se zavádí nizam v Bosně. Za rachota děl s vezírovy tvrže byl ferman předčítán a po evropsku oděný nizam vzdal mu česť. I vezíra jsem při té příleži-